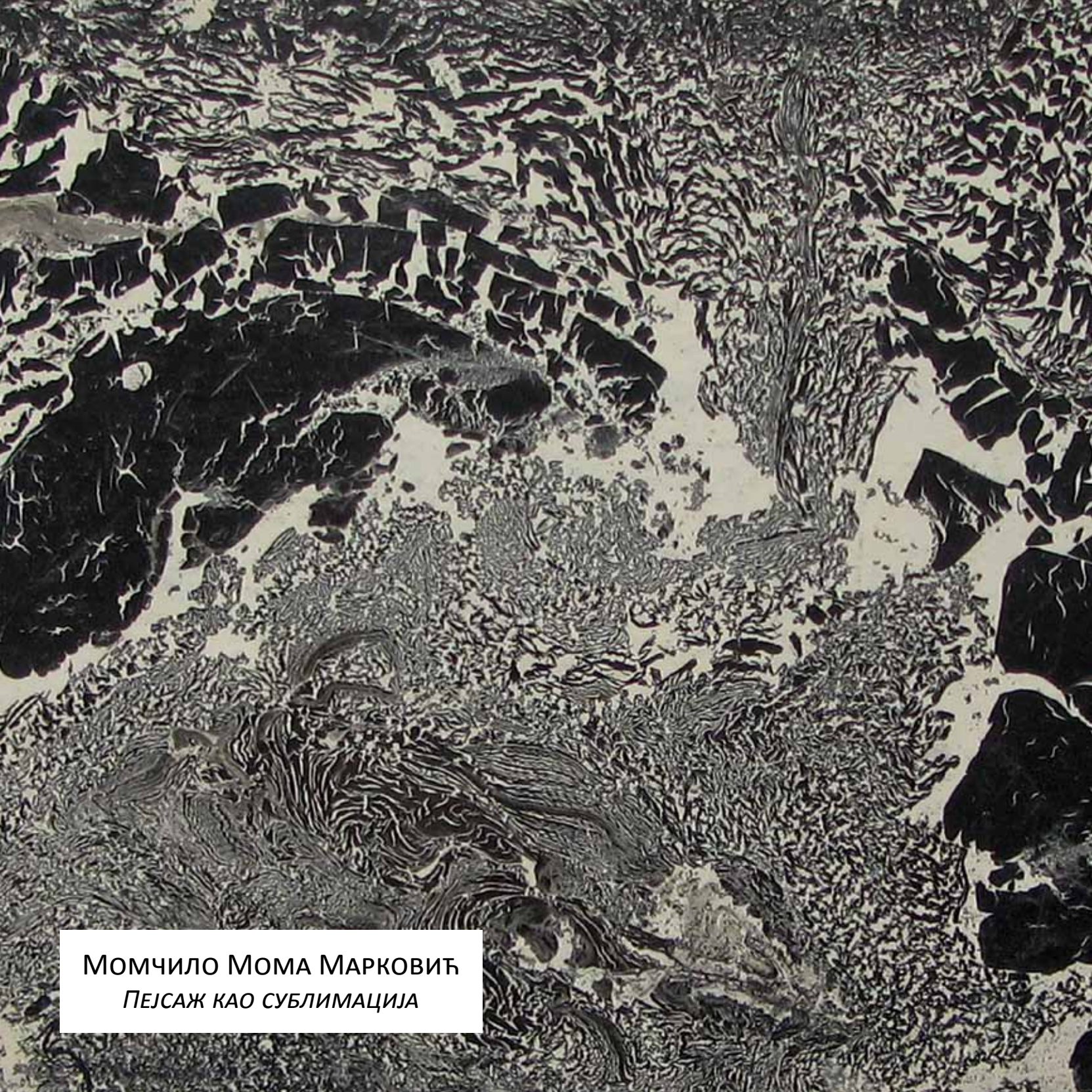

Момчило Мома Марковић

Пејсаж као сублимација

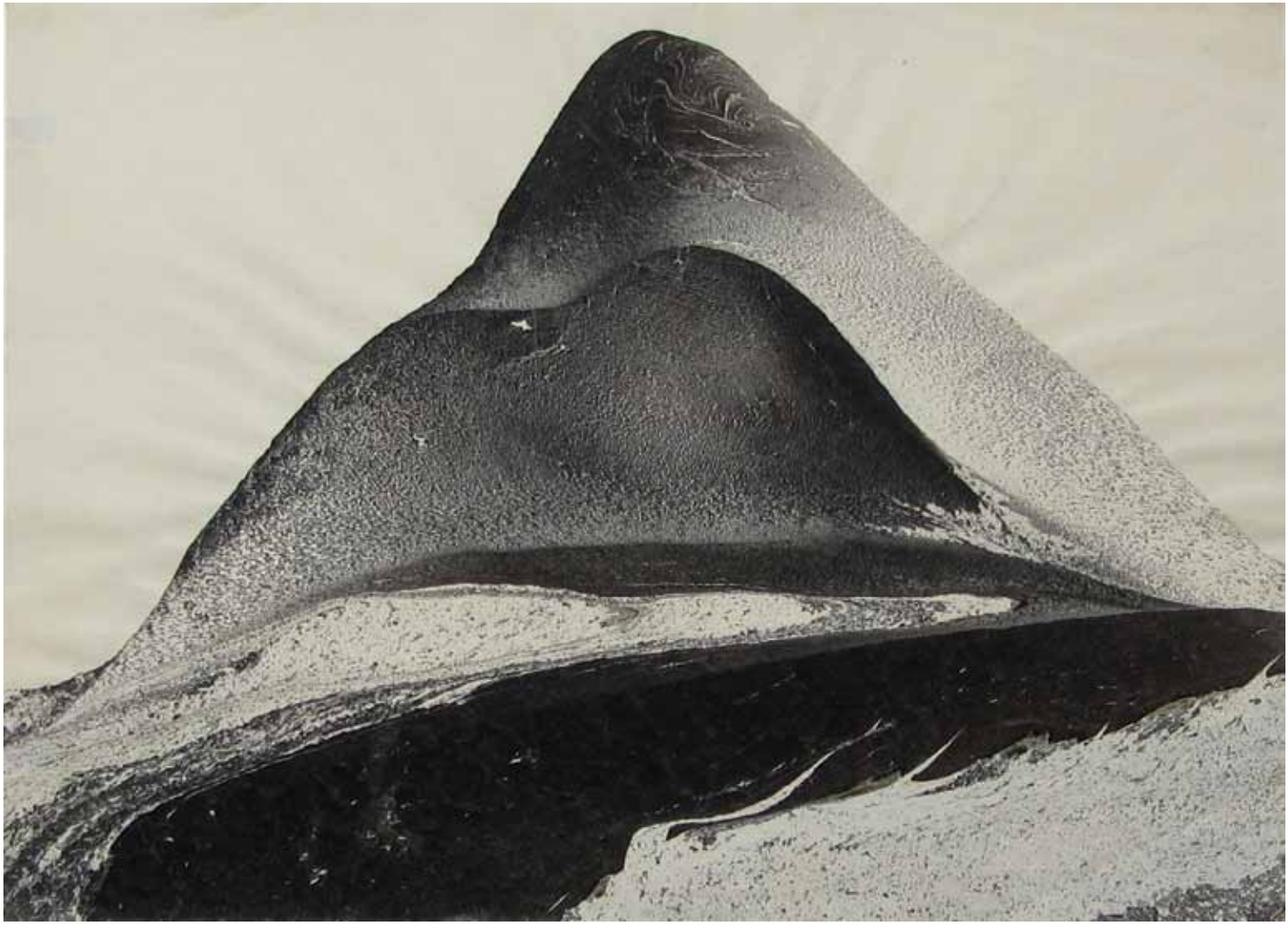

Момчило Моме Марковић

Пејсаж као сублимација

Momčilo Moma Marković

Landscape as a Sublimation

Продајна галерија "Београд"

Фебруар 2015.

Срђан Ђиле Марковић

ПЕЈСАЖ КАО СУБЛИМАЦИЈА

> "Сликар здравог инстинкта и фини познавалац технолошких процеса, Мома Марковић је из узајамног односа боја и равних подлога извукао снажне сликарске закључке и уверљива сведочанства о понашању природе"
> Пеђа Милосављевић, предговор каталога изложбе "Анатомија простора", павиљон Цвијета Зузорић, 1961.

Мома Марковић је један од оснивача уметничке групе "Данас", у којој су били и Радомир Дамњан, Марко Крсмановић и Слободан Пејовић. Марковићева велика самостална изложба "Анатомија простора", одржана 1961. у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић ставља га у први ред српске апстрактне уметности.

- Мађионичар до пола пута, песник од пола, Мома Марковић је запањујуће дресирао своје КАКО да служи оном ШТА. Техника ових слика, дивља и елегантна као пантер, послушно прескаче препоне, подмеће леђа за идеје, прискаче на позив, написао је у рецензији ове изложбе сликар Мића Поповић. Исте године, Марковић добија и Златну палету УЛУС-а.

Почетком шездесетих година апстрактна уметност је у Србији наишла на зид неразумевања и игноранције. Већи део енформелистичке продукције је инсистирао на материјалности слике, херојском гесту и колажирању несликарских материјала на само платно. То није случај са Марковићем који је развио један аскетски поступак, радикално минимизирајући колористичку палету, чак и физички удео самог сликара у процесу креације. Изабравши технолошки процес који га је приближио идеалу да "слика саму себе слика" као што природа саму себе ствара, Марковић циклусом "Анатомија простора" антиципира фракталне структуре у којима су детаљи идентични целини. Бравурозна тесктура постаје главни актер ... са отвореним реминисценцијама на геолошке процесе и субјективност перцептивног процеса. Чак и у његовим најапстрактнијим радовима, увек је присутна снажна асоцијација на пејсаж ... у стилу легендарне Полокове максиме "Ја не сликам по природи. Ја сам природа". Марковићеви пејсажи су више космогонија него пленеристички запис. Јединствена енергија која обликује и микро и макро космос је права тема његових слика.

- Уметност није хир. У суштини свих стваралачких процеса у природи, па и на мојим сликама је структура. Али колико год да та структура, добијена сударом пигмента и сликарских везива визуелно плени, битно је да она има и свој ликовни смисао. Сваки детаљ мора бити оправдан - и сам за себе и као део целине. Ово време је, по мом схватању, време простора или боље рећи време опседнутости простором. Простор и трагање за местом у њему су опсесије савременог човека. Морам одмах рећи да код савремених сликара не наилазим на богат одраз тог феномена. Ја сам га, чини ми се, уочио и нашао

да га најбоље могу изразити структуралном градацијом. Уједно, то трагање за илузијом простора, за трећом димензијом, једино је што ми је остало од класичног сликарства. Мислим да та врло уска колористичка скала коју користим долази из неког исконског, наслеђеног осећања боје. Употребљавам је и чврсто је се држим јер сматрам да баш та боја, тај тон најадекватније одражава оно што желим да изразим. Суштина моје слике јесте простор, а структура је магија у служби композиције.

Величину слике чини њен садржај, њен духовни миље а никако количина платна која се утроши. Највећи проблем је сконцентрисати се ... јер постоји хиљаду координата, хиљаду путева. Код слике, исто као и код разговора, увек осећам неки хаос који треба средити. Уметник решава огромну загонетку, али та загонетка постоји и за публику. Нека је и публика решава, рекао је Марковић у интервјуу поводом изложбе "Анатомија простора" у галерији Културног центра Београда 1988. године.

Марковић је био признат и као илустратор. Плакету Златног пера добио је 1965. и 1967. Више од три деценије је био стални илустратор листа Политика. Био је и утицајан педагог и пензију је дочекао као професор Факултета примењених уметности у Београду.

О Марковићевом опусу афирмативно су писали Пеђа Милосављевић, Мића Поповић, Лазар Трифуновић, Коста Васиљковић и многи други.

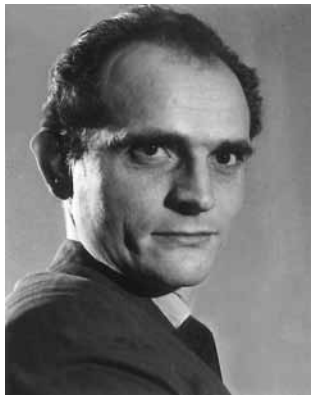

МОМЧИЛО МОМА МАРКОВИЋ (1927-2013) сликар, илустратор и педагог. Каријеру је започео још током студија АЛУ сатиричним карикатурама на тему Информбироа, објављиваним у Јежу и Студенту. Сликарство је учио код Недељка Гвозденовића и Марка Челебоновића. Дипломирао је 1955. у класи проф. Челебоновића. Специјални течај завршио је 1958. године. Студијски боравак у Грчкој и Норвешкој. Имао је преко двадесет самосталних изложби и врло запажене наступе у Београду, Ослу и Атини. Средином шездесетих постаје стални илустратор листа Политика. Био је и редовни професор Факултета примењених уметности.

Сви репродуковани радови су из циклуса "Анатомија простора" настали у периоду 1958-1967.

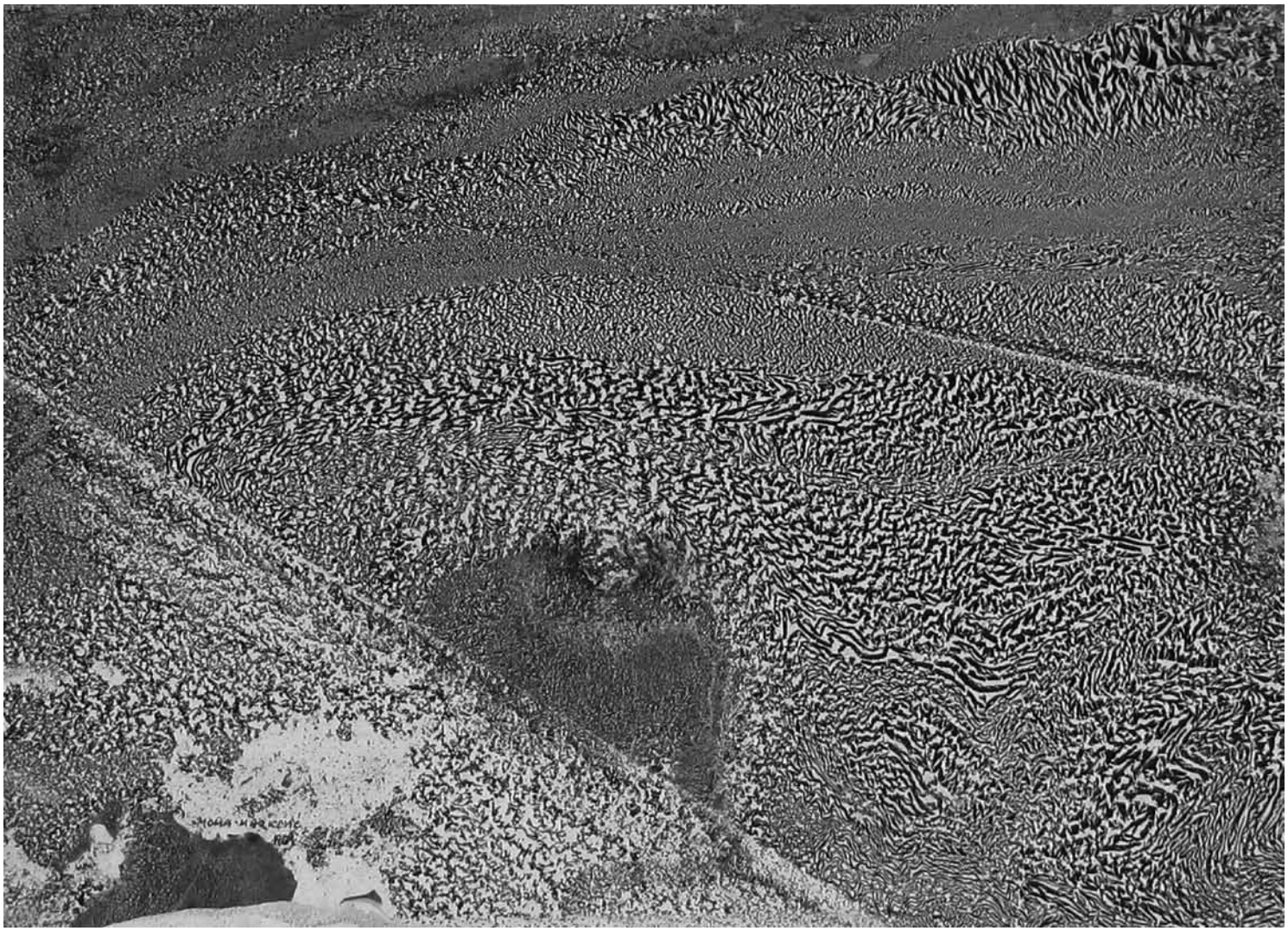

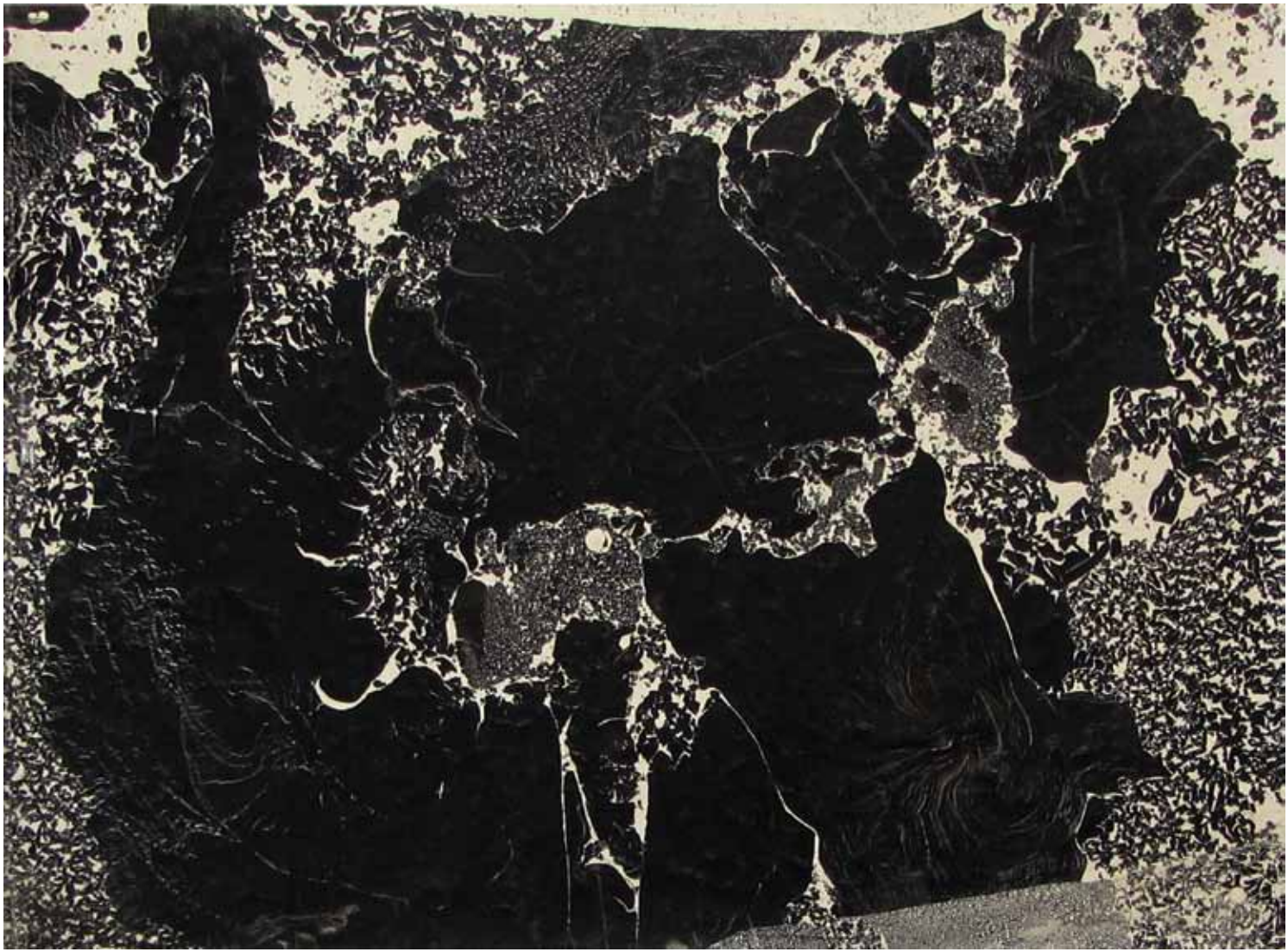

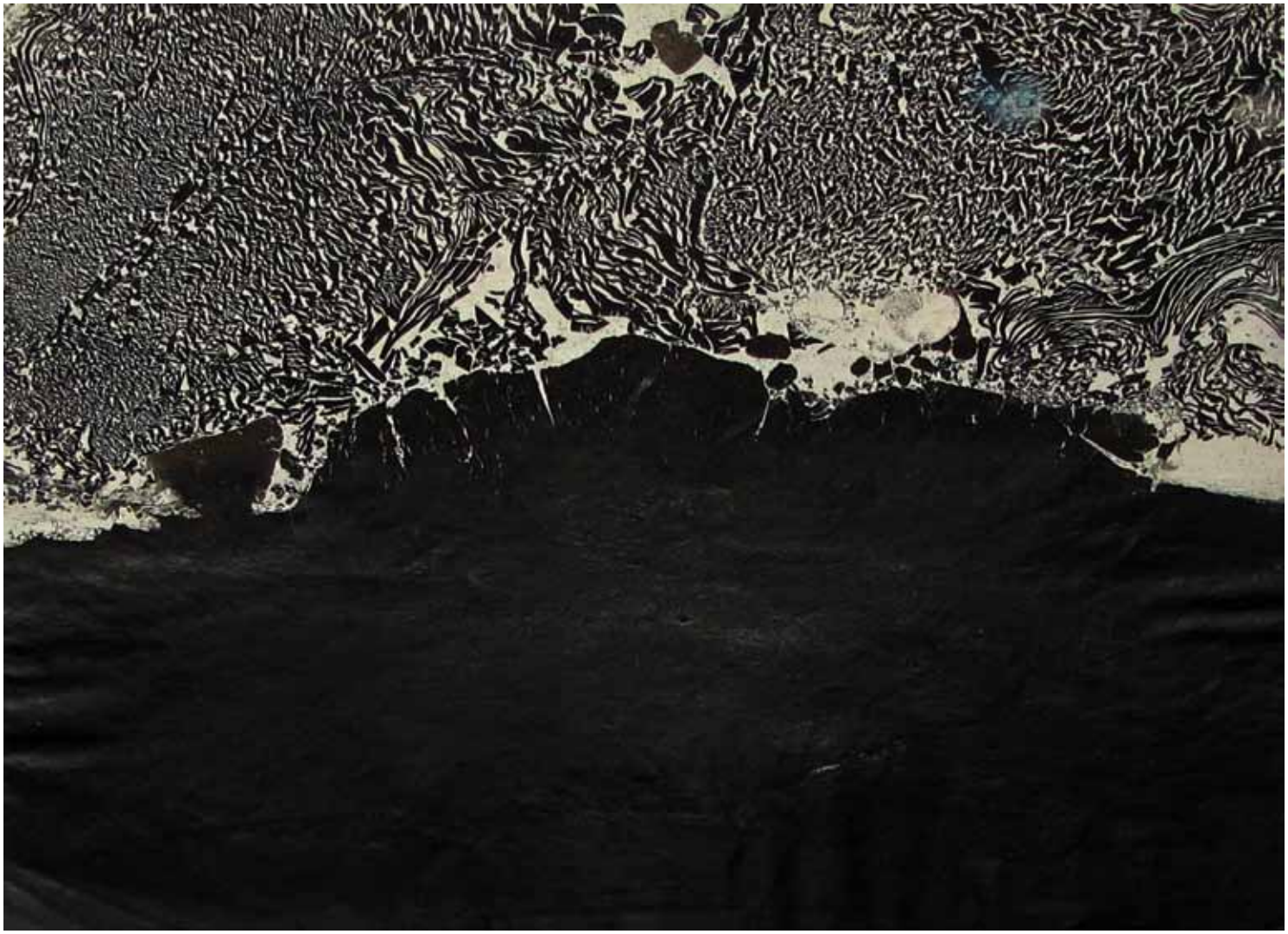

Srđan Đile Marković

Landscape as a Sublimation

> "Moma Marković a painter with a healthy instinct and refined knowledge of the technological process drew powerful painterly conclusions from the mutual relationship of color and flat surfaces and convincingly inferred on the way nature functions" (Peđa Milosavljević, preface in exhibition catalogue *Anatomy of Space*, Cvijeta Zuzorić Art Pavilion, Belgrade, 1961).

Moma Marković was one of the founders of the artistic group *Danas* (Today) whose members were also Radomir Damnjan, Marko Krsmanović and Slobodan Pejović. A large solo exhibition of Marković's works held at the Cvijeta Zuzorić Art Pavilion in 1961 positioned him in the forefront of Serbian abstract art.

- Half magician, half poet, Moma Marković has astoundingly trained his HOW to serve his WHAT. The technique used in these paintings is as wild and elegant as a panther that obediently jumps over obstacles, shoulders ideas, comes in time of need – wrote the painter Mića Popović in his review of the exhibition. Marković was awarded the Golden Palette by ULUS (Association of Fine Artists of Serbia) the same year.

At the beginning of the 1960s abstract art in Serbia was confronted by a wall of ignorance and misunderstanding. Most of the Enformel art (Art Informel) production insisted on the materiality of the painting, heroic gesture and collaging of non painterly material on the canvas. Marković did not follow this trend but developed an ascetic procedure, radically minimizing the color palette and even the very physical involvement of the painter in the creative process. He chose a technological process that brought him close to the ideal "that the painting should paint itself" as nature creates itself, Marković anticipated fractal structures in his cycle *Anatomy of Space* where the details were identical to the whole. An exceptionally skillfully executed texture becomes the key factor … with open reminiscences on the geological processes and subjectivity of the perceptive process. There is always a strong association with the landscape, even in his most abstract work… in line with the legendary Pollock maxim "I don't paint nature. I am nature". Marković's landscapes are more a cosmogony than *en plain air* record. The single energy that forms the micro and macro cosmos is the real theme of his paintings.

- Art is not a caprice. Structure is the essence of all creative processes both in nature and in my paintings. However, no matter how attractive this structure obtained by the collision of pigments and painterly binders is visually - it is essential that it has its artistic value. Each detail must be justified – in itself and as part of the whole. In my opinion, this is the age of space or better said an age obsessed by space. Space and the quest for a place in space are the obsessions of modern man. I must say that I do not find a rich reflection of this phenomenon in the works

of contemporary painters. I think I have spotted it and discovered that I can best express it by a structural gradation. At the same time, it is a quest for an illusion of space, for the third dimension, the only thing that I have left from classical painting. I think that the very narrow color scale that I use comes from a certain inherited primordial sense of color. I use it and cling to it because I think that it is the very color, the very color hue that most adequately reflects what I want to express. The essence of my painting is space and structure is the magic in service of the composition.

“The greatness of a painting is its contents, its spiritual milieu and not the size of the canvas. The greatest problem is to focus … because there are thousands of coordinates, thousands of roads one can take. I always feel that in a painting as in a conversation there is a certain chaos that needs to be put in order. The artist is the one who is solving a great enigma but the enigma exists for the observers also. Let the public solve it too”, said Markovic in an interview given on the occasion of the exhibition *Anatomy of Space* held in the Cultural Center Gallery, Belgrade, in 1988.

Marković was also acknowledged as an illustrator receiving the Golden Pen Plaque of the International Biennial of Illustration in 1965 and 1967. For more than three decades he was the regular illustrator of the daily newspaper *Politika* as well as an influential full professor at the Faculty of Applied Arts in Belgrade from which he retired.

Peđa Milosavljević, Mića Popović, Lazar Trifunović, Kosta Vasiljković and many others wrote about his oeuvre.

Momčilo Moma Marković (1927-2013) was a painter, illustrator and pedagogue. He began his career as a student at the Academy of Fine Arts by drawing satirical caricatures dealing with the Informbiro (Cominform) printed in *Jež* and *Student*. Studied painting with Nedeljko Gvozdenović and Marko Čelebonović. Completed his studies in the class of Prof. Čelebonović (1955) and a special course (1958). Participated in artist residency programs in Greece and Norway. Had more than 20 solo exhibitions, highly acclaimed were the ones in Belgrade, Oslo and Athens. Became the regular illustrator of the daily newspaper *Politika* in the middle of the 1960s and was full professor at the Faculty of Applied Art.

All works are from the cycle "Anatomy of Space" made from 1958 to 1967.

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ ГРАДА
БЕОГРАДА

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Михаило М. Петковић, директор

Кустос
Јелена Кривокапић

Уредник издања
Драгица Вуковић

Уметнички савет
Бранко Раковић
Александар – Лека Младеновић
Горан Десанчић

Текст у каталогу
Срђан Ђиле Марковић

Превод
Ванда Перовић

Дизајн
Жолт Ковач

Фотографија
Душан Б. Марковић

Штампа
Инстант систем, Београд

Тираж
150 примерака

EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

PUBLISHER
GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Editor-in-chief
Mihailo M. Petković, director

Curator
Jelena Krivokapić

Catalogue Editor
Dragica Vuković

Art Council
Branko Raković
Aleksandar Leka Mladenović
Goran Desančić

Text in Catalogue
Srđan Đile Marković

Translation
Vanda Perović

Design
Žolt Kovač

Photograpy
Dušan B. Marković

Printed by
Instant system, Belgrade

Print run
150

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Марковић М.(083.824)
75(497.11)"19"(083.824)

МАРКОВИЋ, Момчило, 1927-2013

Момчило Мома Марковић = Momčilo Moma Marković : пејсаж као сублимација = landscape as a sublimation : Продајна галерија "Београд", фебруар 2015. / [текст у каталогу Срђан Ђиле Марковић = text in catalogue Srđan Đile Marković ; превод Ванда Перовић = translation Vanda Perović ; фотографија Душан Б. Марковић = photography Dušan B. Marković]. - Београд : Продајна галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2015 (Београд : Инстант систем). - [12] стр. : репродукције ; 22 x 22 cm

Тираж 150. - Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Биографски подаци о уметнику.

ISBN 978-86-6141-073-4

а) Марковић, Момчило (1927-2013) - Слике - Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 212898060

Пријатељ галерије
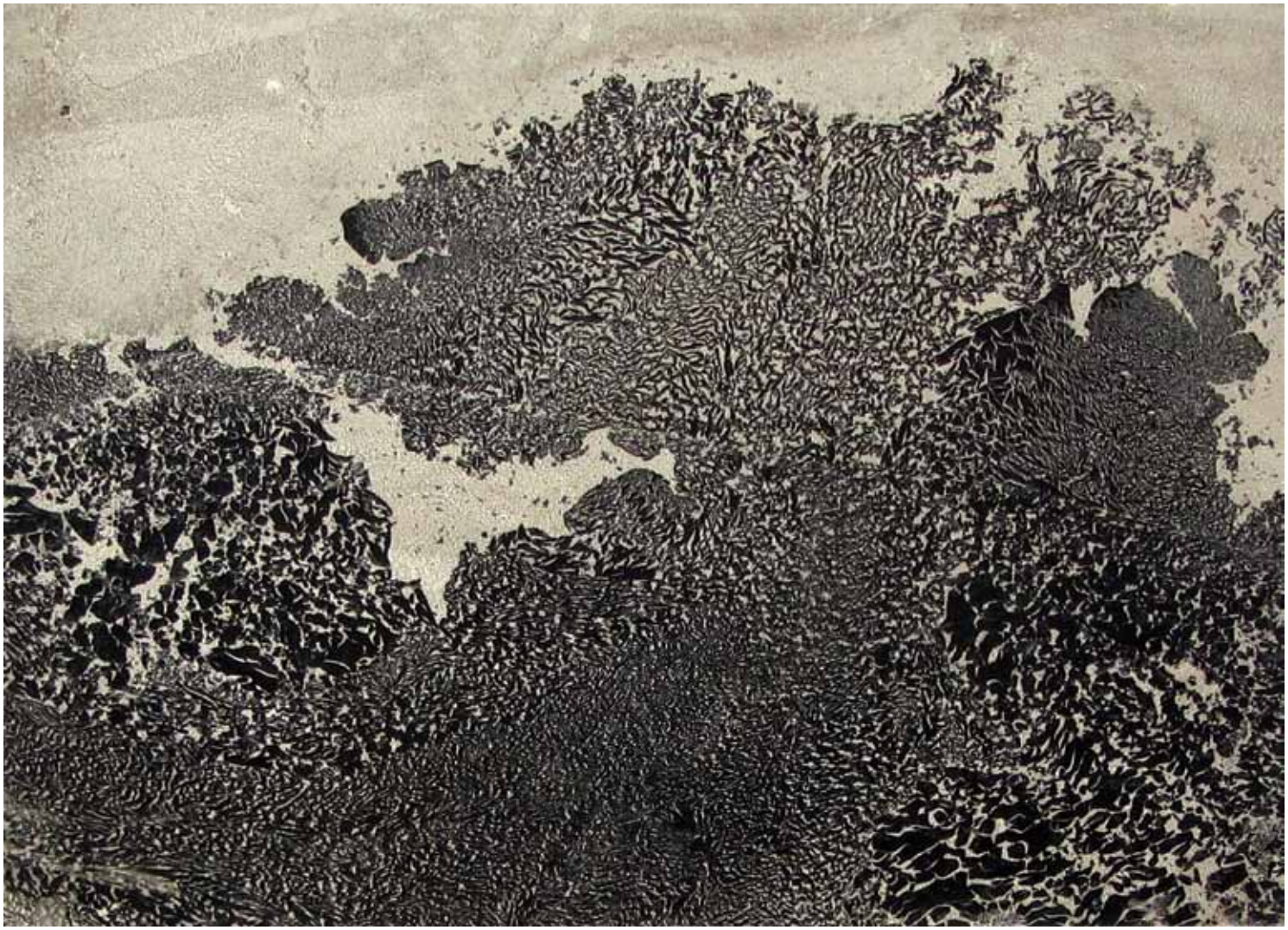
Hosting SOLUTIONS
provided by
YUNET INTERNATIONAL